

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Sžo/19/2013
Identifikačné číslo spisu:	1012200899
Dátum vydania rozhodnutia:	10.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1012200899.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci žalobkyne: Mgr. B. A., R., r.č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom B., XXX XX A., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ulica 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05.12.2012 č. k. 2S 170/12-37, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 05.12.2012 č. k. 2S 170/12-37 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č.: 10200-3/2012-BA z 05.03.2012 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, č.: 705-0200062811-GC09/11 z 09.09.2011 r u š í a vec v r a c í a žalovanej na ďalšie konanie.

Žalobkyni náhradu trov konania n e p r í z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnom orgáne

1. Rozhodnutím č.: 10200-3/2012-BA zo dňa 05.03.2012 žalovaná ako odvolací správny orgán v zmysle ustanovenia § 179 ods. 1 písm. b) a § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) zmenila vo výrokovej časti rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Bratislava, č.: 705-0200062811-GC09/11 z 09.09.2011 tak, že vypúšťa text: „podľa § 210 ods. 1 písm. a)...“ a dopĺňa text: „podľa § 210 ods. 1...“.

V ostatnom bolo uvedené prvostupňové rozhodnutie potvrdené.

2. V tomto rozhodnutí prvostupňový orgán žalovanej rozhodol tak, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe (ďalej na účely rozsudku aj „SZČO“) povinné nemocenské poistenie a povinné

dôchodkové poistenie ku dňu 05.05.2009 nezaniká.

3. Svoje rozhodnutie žalovaná s odkazom na § 5 písm. c) a § 21 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) odôvodnila vo veci predovšetkým tým, že Slovenská advokátska komora vydala oznámenie o zapísaní do zoznamu advokátov, ktorým bola žalobkyňa dňa 01. júna 2001 zapísaná do zoznamu advokátov.

4. Ďalej žalovaná vyslovila úsudok, že žalobkyňa je aj po 1. júli 2008 povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou, pretože podľa výpisu žalobkyne z Daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2007 mala táto príjem z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti vyšší ako bola zákonom ustanovená hranica príjmu (tzn. 97.200,-Sk pre posudzovaný rok).

Podľa § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. v znení k 30. júnu 2008 povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnou osobou uvedenou v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnou osobou uvedenou v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnou osobou uvedenou v § 5 písm. c).

5. Podľa názoru žalovanej vysloveného v predmetnom rozhodnutí zmenou formy výkonu advokácie nezaniká postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činnou osoby podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. a tiež nezaniká povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b) cit. zák. č. 461/2003 Z.z., pretože advokátovi nezaniklo oprávnenie na výkon činnosti. Preto zmena formy výkonu advokácie je vo vzťahu k postaveniu advokáta ako samostatne zárobkovo činnou osoby podľa zák. č. 461/2003 Z.z. právne bezvýznamná.

6. Na druhej strane žalovaná však zdôraznila, že samotné vymedzenie postavenia samostatne zárobkovo činnou osoby nemá automaticky za následok vznik alebo zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. K zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia tejto fyzickej osoby dochádza k 30. júnu kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 595/2003 Z.z.“) alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10 zák. č. 461/2003 Z.z.

7. Záverom sa žalovaná vyjadrila aj k argumentácii žalobkyne týkajúcej sa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso/35/2010.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

8. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa podala na Krajský súd v Bratislave žalobu zo dňa 17.05.2012.

9. Žalobkyňa najmä uviedla, že dňa 05.05.2009 prestala vykonávať advokáciu samostatne a od 06.05.2009 poskytuje právne služby v mene a na účet spoločnosti s ručením obmedzeným, v ktorej je konateľkou a spoločníčkou v zmysle § 12 ods. 1 písm. e) zák. č. 586/2003 Z.z.

Odhláškou zo dňa 20.05.2009 sa odhlásila z povinného nemocenského a dôchodkového poistenia, nakoľko bola názoru, že toto jej podľa § 21 ods. 4 písm. b) a § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. zaniklo.

10. Podľa žalobkyne sú rozhodnutia obidvoch orgánov žalovanej vydané v rozpore so zákonom o advokácii a zákonom o sociálnom poistení, pričom argumentácia správnych orgánov je ústavne nekonformná a diskriminačná.

V súvislosti s uvedeným tiež poukázala na stanovisko predsedníctva Slovenskej advokátskej komory zo dňa 11.01.2008 k odvodom nemocenského a dôchodkového poistenia v prípade pozastavenia výkonu

advokácie.

11. Samotná skutočnosť, že advokát nie je vyčiarknutý zo zoznamu advokátov Slovenskej advokátskej komory neznamena, že advokátovi zostalo zachované oprávnenie na samostatný výkon advokácie. Pretrvávajúci zápis je len podmienkou preto, aby spoločnosť s ručením obmedzeným, ktorej je advokát konateľom, mohla vykonávať advokáciu.

Takýto zápis však neoprávňuje advokáta k samostatnému výkonu advokácie a nie je teda oprávnením advokáta k výkonu advokácie.

12. Ďalej poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II ÚS 50/2001 ohľadne výkladu právneho predpisu, ktorý má byť ústavne súladný.

Taktiež na podporu svojich tvrdení citovala z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso/35/2010 zo dňa 08.02.2011, ktorý sa týkal prípadu pozastavenia výkonu advokácie, avšak podľa žalobkyne je táto situácia zhodná so situáciou, keď advokát začne vykonávať advokáciu ako konateľ a spoločník s.r.o.

13. Žalovaná v písomnom vyjadrení k obsahu žaloby navrhla túto zamietnuť. Uviedla, že ako odvolací orgán pozmenila prvostupňové rozhodnutie z dôvodu formálneho nedostatku, t.j. neuvedenia správneho ustanovenia § 210 zák. č. 461/2003 Z.z.

Tiež uviedla, že skutočnosťou rozhodujúcou na nadobudnutie právneho postavenia SZČO na účely sociálneho poistenia je výkon určenej činnosti alebo udelenie oprávnenia na výkon takejto určenej činnosti.

14. Zo zák. č. 461/2003 Z.z. vyplýva, že SZČO uvedené v § 5 písm. c) zaniká vždy povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňom zániku oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, alebo odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť SZČO uvedenej v § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z.

15. Samotná skutočnosť, že advokát zapísaný do zoznamu advokátov Slovenskej advokátskej komory zmení formu výkonu advokácie, nie je právnou skutočnosťou, ktorá podľa zákona o sociálnom poistení spôsobuje zánik oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu.

Bolo preukázané, že žalobkyňa je držiteľkou licencie, ktorá ju oprávňuje na poskytovanie právnej pomoci. Preto žalobkyňa spĺňa právnu kvalifikáciu SZČO, keďže je naďalej zapísaná do zoznamu advokátov, pričom na vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne a s ním súvisiacej odvodovej povinnosti je potrebné, aby žalobkyňa v rozhodujúcom období dosiahla príjem z podnikania ustanovený v § 21 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.

16. S týmto názorom sa stotožnili aj súdy, pričom žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžso/58/2011 zo dňa 28.09.2011. K poukazovaniu žalobkyne na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso/7/2009 žalovaná uviedla, že išlo o jediný prípad, kedy sa v rovnakej problematike Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožnil s právnym názorom žalovanej.

Vo všetkých ostatných prípadoch Najvyšší súd Slovenskej republiky, t.j. sp. zn. 7Sžso/44/2009, 9Sžso/43/2009, 4Sžso/37/2009, 4Sžso/19/2009, 9Sžso/52/2009, 7Sžso/5/2009, 9Sžso/12/2011 a 9Sžso/8/2011 (a najmä už vyššie spomenutý rozsudok sp. zn. 7Sžso/27/2010 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 4/2012) zaujal opačný právny názor.

B)

17. Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a mieste príslušný na konanie vo veci (§ 246 ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu dôvodov uvedených v žalobe (§ 249 ods. 2 O.s.p.), ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie žalovanej, ako aj postup správnych orgánov bol v súlade so zákonom a preto žalobu zamietol.

18. Svoj zamietajúci rozsudok odôvodnil tým, že správne orgány podrobne odôvodnili, prečo žalobkyni, ktorá sa stala spoločníčkou a konateľkou spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zák. č. 586/2003 Z.z. nezaniklo povinné sociálne poistenie ako SZČO podľa § 21 zák. č. 461/2003 Z.z., s ktorým odôvodnením sa krajský súd stotožnil.

19. Podľa krajského súdu je nepochybné, že na konania podľa zák. č. 461/2003 Z.z. sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní. Prostredníctvom § 5 zák. č. 461/2003 Z.z. vymedzuje okruh SZČO.

20. V súvislosti s uvedeným krajský súd ďalej upriamil pozornosť na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 290/2010-8 zo 07. septembra 2010, v ktorom Ústavný súd uviedol, že napadnutý rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sžso/37/2009 zo dňa 16. februára 2010 (nadväzujúceho na právny názor krajského súdu a vo veci konajúcich správnych orgánov) obsahuje podľa názoru Ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom Ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Ústavný súd Slovenskej republiky na záver z vyššie citovaného uznesenia poznamenal, že dôvody rozsudku Najvyššieho súdu vyššie citovaného pod sp. zn. 4Sžso/37/2009 zo 16. februára 2010 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať.

21. Na záver krajský súd dodal, že prejednávaná problematika je takto riešená správnymi súdmi na základe ustálenej judikatury, pričom žalovaná správne poukázala na to, že iba v jednom prípade mal Najvyšší súd Slovenskej republiky opačný názor (viď krajským súdom, ako aj žalovanou citovaný rozsudok sp. zn. 1 Sžso/7/2009), avšak vo všetkých ďalších prípadoch zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky právny názor súladný s názorom žalovanej, pričom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod č. 4/2012 bol publikovaný ako pilotný rozsudok Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 7Sžso/27/2010, z ktorého vyplýva tento ustálený názor.

Poukazovanie žalobkyne na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso/35/2010 je preto podľa krajského súdu v danom prípade bezvýznamné, nakoľko tento sa týka problematiky pozastavenia výkonu advokácie.

III.

Odvolanie žalobkyne/stanoviská

A)

22. Vo včas podanom odvolaní zo dňa 05. marca 2013 (č.l. 41) proti rozsudku prvostupňového súdu žalobkyňa poukázala na to, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.).

23. Žalobkyňa najmä zdôraznila, že krajský súd

- pri výklade príslušných ustanovení zák. č. 461/2003 Z.z. (najmä § 21 ods. 4) nezohľadnilo špecifiká zák. č. 586/2003 Z.z. (najmä § 15 ods. 6),
- sa vôbec nevysporiadal s tým, že žalovaná je povinná rešpektovať potvrdenia vydávané Slovenskou advokátskou komorou v zmysle § 71 ods. 2 písm. k) zák. č. 586/2003 Z.z.,
- vôbec neodôvodnil, prečo neprihliadol na právne závery uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso/7/2009 a naopak prečo ostatné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré uviedla žalovaná, sú pre rozhodovanie krajského súdu relevantnejšie a správne; ten istý argument vzniesla žalobkyňa aj ohľadne rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžso/35/2010.

24. Záverom pomerne rozsiahle odôvodneného odvolania žalobkyňa navrhla zmeniť napadnutý rozsudok

krajského súdu tak, že rozhodnutie žalovanej zruší a vec jej vrátil na ďalšie konanie.

B)

25. Z vyjadrenia žalovanej (č.l. 52) zo dňa 19. marca 2013 vyplýva, že žalobkyňa prostredníctvom svojho odvolania neuviedla žiadne nové námietky ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Preto žalovaná sa dôsledne pridrižiava svojich argumentov už vyjadrených vo svojom vyjadrení zo dňa 17. októbra 2012, ktorý zaslala krajskému súdu.

26. Tiež žalovaná poukázala vo svojom stanovisku na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Sžo/27/2010, ktorý bol zverejnený v zbierke stanovísk č. 4/2012. Prostredníctvom citovaného rozsudku Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že na účely zákona o sociálnom poistení treba advokáta, zapísaného v zozname advokátov, považovať za povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu, a to bez ohľadu na skutočnosť, či advokátsku činnosť vykonáva ako advokát vo svojom mene alebo ako spoločník, prípadne či konateľ právnickej osoby poskytujúcej právne služby.

27. Z uvedených dôvodov žalovaná žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v plnom rozsahu, ako vecne správny, potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

28. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 v spojení s § 246c ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku tiež „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250ja ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, vo veci v zmysle dôvodov uvedených v § 250ja ods. 2 O.s.p. nenariadil pojednávanie a po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) po prihladnutí k relevantnej judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej na účely rozsudku len „Ústavný súd“) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, pretože napadnuté rozhodnutie správneho orgánu vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 250j ods. 2 písm. a/ O.s.p.), a preto postupom podľa § 220 v spoj. s § 246c ods. 1 O.s.p. rozsudok krajského súdu zmenil tak, že z dôvodu uvedenom v § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. napadnuté rozhodnutie žalovanej spolu s prvostupňovým rozhodnutím podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zrušil a vrátil mu späť na ďalšie konanie v zmysle nasledujúcich záverov.

29. Na prvom mieste Najvyšší súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (žalobkyne), t.j. zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) vybrať si podľa Občianskeho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti rozhodnutiu či postupu orgánu verejnej správy. Preto správny súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody, t.j. dispozíciu účastníka konania z úradnej povinnosti meniť alebo ho presviedčať o nevhodnosti takto zvoleného prostriedku nápravy.

30. Rovnako Najvyšší súd zdôrazňuje, že predmetom odvolacieho súdneho konania je prieskum vecnej správnosti výroku rozsudku krajského súdu (§ 219 ods. 1 v spojení s § 205 O.s.p.) o nevyhovení žalobe a o jej zamietnutí, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania (viď § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu i súdne konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými zrušujúcimi námietkami žalobkyne (§ 250j ods. 2 O.s.p.), ako aj so stanoviskami zvyšných účastníkov, a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa ustálenej súdnej judikatúry (najmä nález Ústavného súdu č. k. II ÚS 127/07-

21, alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžo/84/2007, sp. zn. 6 Sžo/98/2008, sp. zn. 1 Sžo/33/2008, sp. zn. 2 Sžo/5/2009 či sp. zn. 8 Sžo/547/2009) nie je úlohou všeobecného súdu pri výkone správneho súdnictva nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či oprávnené a príslušné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Preto odvolaciemu súdu neprislúcha ani takto vymedzený rámec prieskumu rozšíriť aj na iné rozhodnutia, hoci s prv menovaným sú tesne zviazané nielen dôsledkami, ale aj účastníkmi.

31. V takto vymedzenom rámci prieskumu a po preverení riadnosti podmienok vykonávania súdneho prieskumu rozhodnutí správneho orgánu (tzn. najmä splnenia podmienok konania a okruhu účastníkov) po zistení, že skutkový stav nie je medzi účastníkmi sporný, sa Najvyšší súd zameria na podstatu súdneho odvolania proti rozsudku krajského súdu, t.j. aj žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáha preskúmania rozhodnutia žalovanej, ktorou je opätovne (raz už dostatočným spôsobom vyriešené prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo/7/2009) nastolená právna otázka, či je možné žalobkyňu zapísať ako advokáta do Slovenskej advokátskej komory, ktorý je spoločníkom a konateľom advokátskej spoločnosti, naďalej považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu v zmysle § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z.

Práve tento právny rámec aj vymedzuje potrebné medze skutkového zistenia.

32. Na tomto mieste Najvyšší súd zdôrazňuje problematiku jasnosti a zrozumiteľnosti rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych orgánov, ktoré by pri výkone svojich právomocí mali rešpektovať ochranu základných práv a ľudských slobôd ako východisko pre svoju činnosť.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [najmä rozsudok Ruiz Torija v. Španielsko, resp. neskôr Garcia Ruiz v. Španielsko (vo veci č. 30544/96 z 20.01.1999)] vyplýva jasný právny názor, že správny súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového), ale aj odvolacieho (ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia), by malo postačovať na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces

33. Ako už konajúci senát Najvyššieho súdu uviedol, prostredníctvom rozsudku sp. zn. 1 Sžo 7/2009 dňa 30. marca 2010 bol v právne obdobnej veci vyslovený právny názor, že:

„Z uvedených právnych noriem ako aj z nasl. ustanovení § 20 a 21 zák. č. 586/2003 Z.z. vyplýva, že advokát po vydaní oprávnenia na výkon advokácie je povinný vždy, s výnimkou zákonných prekážok, poskytovať kedykoľvek a komukoľvek svoje právne služby v medziach definície pojmu výkon advokácie, a s týmto stavom je spojené legálne očakávanie, že za túto činnosť bude poberať zákonom regulovanú odmenu (§ 24 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z.).

Na základe uvedeného advokát spadá do kategórie samostatne zárobkovo činných osôb, lebo právny základ na charakteristiku „zárobkovo činný“ (viď hore uvedený záver ust. § 1 ods. 2) vychádza z prezumpcie skutočnosti, že neexistujú žiadne právne prekážky pre výkon konkrétnych činností, v danom prípade advokácie. Avšak zák. č. 586/2003 Z.z. súčasne vymedzuje dve základné prekážky pre výkon advokácie fyzickou osobou počas držby osobitného oprávnenia na výkon advokácie, a to

- pozastavenie výkonu advokácie (§ 9 ods. 1 písm. a/ zák. č. 586/2003 Z.z.) a

- postavenie konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným (§ 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z.).

Práve existencia týchto prekážok spôsobuje u advokáta - fyzickej osoby dočasný zánik oprávnenia na výkon advokácie, ktorého trvanie je podmienené časovou existenciou prekážky. Uvedená podmienenosť je daná prechodným (nie trvalým) charakterom hore uvedených zákonných prekážok, ktoré smerujú proti materiálnej stránke a nie proti formálnej stránke výkonu advokácie. Takýto dočasný zánik oprávnenia so všetkými jeho dôsledkami je nutné striktne odlišovať od inštitútu vyčiarknutie advokáta zo zoznamu (§ 7 zák. č. 586/2003 Z.z.), lebo vyčiarknutie advokáta zo zoznamu má za následok trvalý (v zmysle formálnom) zánik oprávnenia na výkon advokácie.“

Súčasne zobral do úvahy pri svojom rozhodovaní aj obsah argumentácie vyslovený Najvyšším súdom prostredníctvom rozsudku sp. zn. 7 Sžo/44/2009 zo dňa 26. novembra 2009.

34. Na uvedenom základe následne zrušil vo veci prejednávanej pod sp. zn. 1 Sžso/7/2009 napadnuté rozhodnutie žalovanej ako nezákonné.

35. Následne konajúci senát rozhodujúc dňa 08. februára 2011 vec sp. zn. 1 Sžso/35/2010 s právne obdobným problémom zrekapituloval vývoj rozhodovacej činnosti v správnom kolégiu takto:

„Predovšetkým konajúci senát Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že v prejednávanej veci ide o obdobnú problematiku zániku účasti žalobcu (advokáta) na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení z titulu funkcie štatutárneho orgánu advokátskej spoločnosti, na akú dal odpoveď prostredníctvom svojho rozsudku sp. zn. 1 Sžso/7/2009 z 30.marca 2010.

Ďalej je nutné vzhľadom k použitej právnej argumentácii uviesť, že dňa 08. decembra 2010 Správne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky malo hlasovať o publikácii právnych viet z rozsudku sp. zn. 9 Sžso/52/2009 z 31.03.2010, ktorý celkom odlišným spôsobom (od hore uvedeného rozsudku sp. zn. 1 Sžso/7/2009 z 30.marca 2010) posúdil zánik účasti advokáta na povinnom poistení. Nakoľko však v procese hlasovania o publikácii právnych viet nedošlo k jednote názorov členov kolégia a zo strany prizvaných hostí zazneli s publikáciou nesúhlasné reakcie, bolo hlasovanie Správneho kolégia o tejto otázke odložené na neskoršie zasadnutie. Preto sa konajúci senát nemôže ani vysporiadať so stanoviskom Správneho kolégia k aplikácii právnych predpisov v prejednávanej veci.

Takisto Ústavný súd Slovenskej republiky medzičasom zverejnil svoje uznesenie sp. zn. I. ÚS 290/2010-8, v ktorom sa k tejto, avšak iba obdobnej problematike, vyjadril dňa 07.09.2010. Nakoľko však uvedené rozhodnutie ústavného súdu vychádzalo z posudzovania aplikácie iného právneho ustanovenia (konkrétne § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z.) ako je v tejto prejednávanej veci, nie je potrebné pri rozhodovaní v zmysle § 135 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sa vysporiadať so závermi ústavného súdu.“

36. Nakoľko medzičasom došlo prostredníctvom nálezu Ústavného súdu č. k. II. ÚS 426/2012-53 zo dňa 21. februára 2013 k podstatnému judikatúrnemu posunu v rozhodovacej činnosti ústavného súdu pri riešení problematiky zániku oprávnenia vykonávať advokáciu samostatne ako fyzická osoba po založení advokátskej spoločnosti, Najvyšší súd na základe svojej doktríny o viazanosti rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu k tomuto judikatúrnemu posunu prihlídal.

Napríklad prostredníctvom rozsudku sp. zn. 1 Sžr/62/2011 zo dňa 23. augusta 2011 konajúci senát vymedzil hore uvedenú doktrínu nasledovne:

„Otázku viazanosti rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd, konajúci senát interpretuje s prihliadnutím na výkladovú zásadu ústavnokonformného výkladu (čl. 152 ods. 4) prostredníctvom princípu rozhodovacej nezávislosti zakotveného v čl. 144 ods. 1 ústavy v tom duchu, že hore uvedené rozhodnutia súdnych orgánov predstavujú právne relevantné skutočnosti (čl. 46 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, resp. § 56 ods. 7 zák. č. 38/1993 Z.z.), s ktorými účinkami na svoje konanie sa konajúci súd musí vysporiadať v odôvodnení, tzn. že nejde o ide záväzný právny názor vyššieho súdu v rámci dvojinstančnosti súdnej ochrany.

37. Je nepochybné, že Ústavný súd na prvom mieste prostredníctvom uvedeného nálezu s prihliadnutím na ustanovenia § 1 ods. 2, § 2 ods. 1, § 12 ods. 1 a 2, § 71 ods. 2 písm. b), § 15 ods. 1, 2 a 6 zák. č. 586/2003 Z.z. zdôraznil, že v prejednávanej veci sa na sťažovateľa v celom rozsahu vzťahuje zákaz vyplývajúci z prvej vety § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z., t.j. že ako štatutárny orgán advokátskej spoločnosti nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne.

Ďalej sa Ústavný súd v svojom náleze zamerl na vyhodnotenie právnych následkov niektorých argumentov vyslovených prostredníctvom rozsudku Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžso/7/2009 z 30. marca 2010, t.j. sa vyjadril k ústavne konformnému výkladu pojmu „fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonanie advokácie“ pre účely § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., kde najmä konštatoval:

„Ústavný súd je toho názoru, že pri výklade uvedených pojmov (§ 5 a § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení) je potrebné uprednostniť výklad materiálny a dospieť k záveru, podľa ktorého „fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie advokácie“, je iba advokát, v ktorých môže ako fyzická osoba pri

samostatnom výkone advokácie skutočne právne služby klientom poskytovať a prijímať za nich ako fyzická osoba aj odmenu. „Fyzickou osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie advokácie“, je teda iba advokát vykonávajúci advokáciu samostatne a iba v prípade, ak nemá výkon advokácie pozastavený. Na tomto závere nič nemôže zmeniť ani skutočnosť, že aj advokát - konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným musí byť v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou zapísaný. Ako správne uviedol Najvyšší súd - tento zápis je podmienkou na to, aby mohol advokát v mene a na účet iného subjektu (spoločnosti s ručením obmedzeným) advokáciu vykonávať. „Fyzickou osobou, ktorej oprávnenie na vykonávanie advokácie zaniklo“, je preto každý advokát, ktorý vykonával advokáciu samostatne a následne začal advokáciu vykonávať ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, pretože samostatne advokáciu vykonávať v takom prípade už nie je oprávnený, čo vyplýva priamo zo zákona o advokácii. K tomuto názoru dospel Ústavný súd použitím metódy gramatického, logického, ale najmä systematického výkladu sporných ustanovení zákona o sociálnom poistení v kontexte ustanovení zákona o advokácii tak, ako sú už citované.

Neobstoí preto z týchto dôvodov ani názor Najvyššieho súdu (vyslovený rozsudkom sp. zn. 7 Sžo/27/2010 z 1. júla 2010, ktorý bol uverejnený v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R66/2010), podľa ktorého na účely zákona o sociálnom poistení treba advokáta zapísaného v zozname advokátov chcie tretinu slovenskou advokátskou komorou považovať za povinne nemocensky v a dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu, a to bez ohľadu na skutočnosť, či advokátsku činnosť vykonáva ako advokát vo svojom mene v alebo ako spoločník, prípadne konateľ právnickej osoby poskytujúcej služby advokácie.“

38. Následne Ústavný súd v svojom náleze vyhodnotil právne dôsledky kolízie medzi odlišnými rozsudkami Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Sžo/7/2009 z 30. marca 2010 a sp. zn. 9 Sžo/21/2011 z 29. februára 2012, pričom predovšetkým uviedol:

„Potreba vysporiadať sa so známym rozhodnutím súdu v obdobnej veci (osobitne, ak ide o rozhodnutie najvyššieho súdu) z hľadiska jeho dôvodov, pokiaľ súd dospeje následne k opačnému názoru, je súčasťou požiadavky na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia zvlášť v situácii, keď účastník konania výslovne svoje odvolanie, o ktorom súd rozhoduje, odôvodňuje dôvodmi zhodnými s tými, ktoré sú uvedené v inom rozhodnutí. Preto je nerozhodné, či v prípade iného súdneho rozhodnutia, na ktoré účastník konania poukazuje, ide o názor menšinový alebo väčšinový, významné je iba to, či ide o argumentáciu logickú a konzistentnú a ak túto požiadavku rozhodnutie Najvyššieho súdu vo veci z 30. marca 2010 nepochybne spĺňalo.“

39. Na základe vyššie vyslovených právnych názorov tak Najvyšším súdom, ako aj Ústavným súdom konajúci senát Najvyššieho súdu zotrval na argumentoch vyslovených dňa 30. marca 2010 prostredníctvom svojho skoršieho rozsudku sp. zn. 1 Sžo/7/2009, ktoré nižšie cituje v zmysle § 250ja ods. 7 O.s.p. v rozsahu relevantnom pre prejednávanú vec:

„Najvyšší súd v predmetnej veci vychádza z právneho rámca pre úpravu právnych vzťahov sociálneho poistenia, ktorá je najmä obsiahnutá v ustanoveniach § 21 ods. 4 s aplikáciou § 5 zák. č. 461/2003 Z.z.

Podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom v čase k 30. júnu 2007 samostatne zárobkovo činnou osobou podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu (19) okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu.

Podľa § 21 ods. 4 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. v hore cit. znení povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnéj osobe uvedenej v § 5 písm. d) dňom vystúpenia z verejnej obchodnej spoločnosti alebo z komanditnej spoločnosti alebo dňom výmazu verejnej obchodnej spoločnosti a komanditnej spoločnosti z obchodného registra.

Najvyšší súd v predmetnej veci predovšetkým poukazuje na ust. § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., ktoré je základom pre vyhodnotenie právnej situácie žalobcu vzniknutej zaslaním oznámenia žalovanej o zrušení poistenia zo dňa 07.09.2007 (označené žalobcom na čl. 11 ako „Oznámenie dôvodu zrušenia poistenia ako SZČO“).

Je pravdou, že poznámka č. 19 pod čiarou pripojená v § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. pri osobitnom predpise odkazuje napríklad na zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení zákona č. 302/1999 Z.z. alebo zákon Slovenskej národnej rady č. 129/1991 Zb. o komerčných právnikoch v znení neskorších predpisov. Avšak pre riadny výklad uvedeného ustanovenia je oveľa významnejšie slovné spojenie „oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu“, z ktorého jednoznačne vyplýva, že nielen existencia tohto osobitného oprávnenia vo forme listiny alebo preukazu (tzv. formálny základ pre výkon platených činností) ale aj samotná faktická možnosť držiteľa tohto oprávnenia regulovanú činnosť vykonávať (tzv. materiálna stránka výkonu činností), tzn. možnosť reálne vykonávať advokáciu, sú podmienkami *conditio sine qua non*, bez naplnenia ktorých nie je možné hovoriť o samostatne zárobkovo činnéj osobe v zmysle predpisov sociálneho poistenia.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 586/2003 Z.z. v znení platnom k 30.06.2007 výkon advokácie je zastupovanie klientov v konaní pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými právnymi subjektmi, obhajoba v trestnom konaní, poskytovanie právnych rád, spisovanie listín o právnych úkonoch, spracúvanie právnych rozborov, správa majetku klientov a ďalšie formy právneho poradenstva a právnej pomoci, ak sa vykonáva sústavne a za odmenu.

Podľa § 21 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z. v hore cit. znení má každý právo na poskytnutie právnych služieb a môže o ne požiadať ktoréhokoľvek advokáta.

Z uvedených právnych noriem, ako aj z nasl. ustanovení § 20 a 21 zák. č. 586/2003 Z.z. vyplýva, že advokát po vydaní oprávnenia na výkon advokácie je povinný vždy, s výnimkou zákonných prekážok, poskytovať kedykoľvek a komukoľvek svoje právne služby v medziach definície pojmu výkon advokácie, a s týmto stavom je spojené legálne očakávanie, že za túto činnosť bude poberať zákonom regulovanú odmenu (§ 24 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z.).

Na základe uvedeného advokát spadá do kategórie samostatne zárobkovo činných osôb, lebo právny základ na charakteristiku „zárobkovo činný“ (viď hore uvedený záver ust. § 1 ods. 2) vychádza z prezumpcie skutočnosti, že neexistujú žiadne právne prekážky pre výkon konkrétnych činností, v danom prípade advokácie. Avšak zák. č. 586/2003 Z.z. súčasne vymedzuje dve základné prekážky pre výkon advokácie fyzickou osobou počas držby osobitného oprávnenia na výkon advokácie, a to

- pozastavenie výkonu advokácie (§ 9 ods. 1 písm. a/ zák. č. 586/2003 Z.z.) a
- postavenie konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným (§ 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z.).

Práve existencia týchto prekážok spôsobuje u advokáta - fyzickej osoby dočasný zánik oprávnenia na výkon advokácie, ktorého trvanie je podmienené časovou existenciou prekážky. Uvedená podmienenosť je daná prechodným (nie trvalým) charakterom hore uvedených zákonných prekážok, ktoré smerujú proti materiálnej stránke a nie proti formálnej stránke výkonu advokácie. Takýto dočasný zánik oprávnenia so všetkými jeho dôsledkami je nutné striktne odlišovať od inštitútu vyčiarknutie advokáta zo zoznamu (§ 7 zák. č. 586/2003 Z.z.), lebo vyčiarknutie advokáta zo zoznamu má za následok trvalý (v zmysle formálnom) zánik oprávnenia na výkon advokácie.

Podľa § 9 ods. 1 písm. a) zák. č. 586/2003 Z.z. v hore uvedenom znení počas pozastavenia výkonu advokácie advokát nie je oprávnený poskytovať právne služby podľa tohto zákona.

Podľa § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z. v hore uvedenom znení platí, že advokát, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, nemôže súčasne vykonávať advokáciu samostatne, v združení, ako spoločník verejnej obchodnej spoločnosti alebo komanditnej spoločnosti, alebo ako konateľ inej spoločnosti s ručením obmedzeným. Advokáti sa však môžu dohodnúť na dočasnom samostatnom poskytovaní právnych služieb v jednej veci alebo vo viacerých vopred vymedzených veciach, ak spoločenská zmluva neurčuje inak.

Zavinené nerešpektovanie uvedených zákazov má relevantné právne následky, lebo je spojené so

vznikom disciplinárneho previnenia advokáta a s nasledujúcou hrozbou možného uloženia disciplinárnych sankcií.

Podľa § 56 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z. v hore uvedenom znení disciplinárnym previnením advokáta, euroadvokáta, zahraničného advokáta a medzinárodného advokáta alebo advokátskeho koncipienta je zavinené porušenie povinnosti vyplývajúcej z tohto zákona alebo z predpisu komory.

Za tejto právnej situácie sa žalobca snažil svojim podaním ukončiť ku dňu 30.06.2007 svoj sociálno-poistný vzťah so žalovanou ako samostatne zárobkovo činná osoba.

Podľa § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. v hore uvedenom znení povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniká vždy samostatne zárobkovo činnéj osobe uvedenej v § 5 písm. b) a c) dňom zániku týchto oprávnení, a samostatne zárobkovo činnéj osobe uvedenej v § 5 písm. c) odo dňa vzniku pracovného pomeru, v ktorom na výkon činnosti je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu, 21) ak od tohto dňa podľa svojho vyhlásenia nevykonáva činnosť samostatne zárobkovo činnéj osoby uvedenej v § 5 písm. c).

Ak potom ust. § 21 ods. 4 písm. b) zák. č. 461/2003 Z.z. podmieňuje zánik povinného nemocenského a dôchodkového poistenia zánikom oprávnení samostatne zárobkovo činných osôb, tzn. v prípade advokáta zánikom oprávnenia na výkon advokácie, nie je možné pri aplikácii cit. ustanovenia § 21 ods. 4 písm. a) prehliadnuť alebo opomenúť právne účinky podmieneného dočasného zániku oprávnenia na výkon advokácie v zmysle § 9 ods. 1 písm. a) a § 15 ods. 6 zák. č. 586/2003 Z.z.

Preto je odôvodnené konštatovanie žalobcu podporené odborným stanoviskom Slovenskej advokátskej komory (dátum 10.11.2009), že skutočnosti majúce svoj základ v prerušení výkonu advokácie alebo vo vstupe do funkcie konateľa advokátskej spoločnosti s ručením obmedzením, musí advokát oznámiť žalovanej a súčasne, ak tieto prekážky samostatného výkonu advokácie pominú, musí advokát túto skutočnosť opätovne oznámiť žalovanej (§ 228, najmä jeho odsek 3 zák. č. 461/2003 Z.z.). Následne je povinnosťou žalovanej k 30.06. kalendárneho roka toto oznámenie vyhodnotiť vo vzťahu k ďalšej existencii povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia a vyvodiť z toho právne relevantné závery.

Je preto celkom právne irelevantný záver žalovanej, že rozhodujúcou skutočnosťou pre existenciu povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia v tomto prípade je iba existencia oprávnenia žalobcu na výkon advokácie, ktorá žalobcovi bola udelená dňa 03. júna 1996. Ak by si konajúci súd v rozpore s výkladovým pravidlom „reductio ad absurdum“ takýto právny záver osvojil, potom by potvrdil neželanú situáciu, že hoci by advokát v pozícii konateľa advokátskej spoločnosti s ručením obmedzeným nesmel vykonávať advokáciu samostatne (§ 15 ods. 6 zák. č. 526/2003 Z.z.) a z uvedeného dôvodu by bol bez príjmu (odmeny) za samostatný výkon advokácie, mal by aj tak počas výkonu funkcie konateľa advokátskej spoločnosti (príjmu) prvý rok) uloženie povinnosť odvádzať poistné na nemocenské a dôchodkové poistenie, čím by došlo k nezákonnému zásahu do vlastníctva chráneného čl. 20 ústavy.

Naopak, zákon existenciu oprávnenia (vo formálnom zmysle) u advokáta, ktorý sa chce stať spoločníkom a súčasne konateľom advokátskej spoločnosti s ručením obmedzeným, vyžaduje iba v tom zmysle, že ide o nevyhnutnú podmienku na výkon tejto funkcie (§ 15 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z.).

Podľa § 3 písm. a) bod 2. zák. č. 461/2003 Z.z. v hore uvedenom znení zárobková činnosť podľa tohto zákona je na účely nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia činnosť samostatne zárobkovo činnéj osoby, z ktorej je povinne nemocensky poistená a povinne dôchodkovo poistená.

Takisto je pre prejednávanú vec irelevantné, že žalobca v daňovom priznaní k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2006, ktoré bolo predložené pobočke žalovanej dňa 28.05.2007, mal zachytené príjmy z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti. Tieto údaje slúžia za základ výpočtu odvodov

poistného iba v tom prípade, ak je u fyzickej osoby splnená základná podmienka sociálneho poistenia, a to, že v zmysle predpisov sociálneho poistenia spĺňa predpoklady pre označenie za samostatne zárobkovo činnú osobu v súlade s § 128 ods. 1 a 2 zák. č. 461/2003 Z.z. Tento stav, ako už Najvyšší súd hore odôvodnil, nenastal.

Podľa § 128 ods. 1 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. poistné na nemocenské poistenie platí povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba.

Podľa § 128 ods. 2 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z. poistné na starobné poistenie platí povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba.

Najvyšší súd pripúšťa, že iná situácia by u konateľa advokátskej spoločnosti nastala, ak by spoločenská zmluva uvedenej advokátskej spoločnosti nevyklúčovala dohodu podľa § 15 ods. 6 veta posledná zák. č. 586/2003 Z.z. o dočasnom samostatnom poskytovaní právnych služieb v jednej veci alebo vo viacerých vopred vymedzených veciach. Práve dohodu o dočasnom samostatnom poskytovaní právnych služieb v jednej veci alebo vo viacerých vopred vymedzených veciach je nutné chápať ako inštitút, ktorý pôsobí proti obmedzeniu konateľa advokátskej spoločnosti vykonávať advokáciu samostatne, a preto takému advokátovi postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby a s tým spojené povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniká. Nakoľko však žalovaná spoločenská zmluvu z tohto pohľadu neskúmala, a preto ani k tejto možnosti nezaujala právne stanovisko, Najvyšší súd nemôže v odvolacom prieskume vysloviť svoj právny záver k takýmto právne relevantným skutočnostiam.

Na základe uvedeného argumentácia prvostupňového orgánu žalovanej, že „zmenou formy výkonu advokácie nezaniká postavenie advokáta ako samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z.z., a tým ani povinné nemocenské a dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b) cit. zákona“, nemá oporu v hore uvedených zákonných ustanoveniach.“
(koniec citácie hore uvedeného rozsudku).

V.

40. Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté v svojich predchádzajúcich rozhodnutiach, najmä už v citovanom rozhodnutí sp. zn. 1 Sžso/7/2009 z 30. marca 2010, pri ktorom Najvyšší súd nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od neho odchýlil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska), rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

41. Najvyšší súd Slovenskej republiky neuviedol vo výroku zrušujúceho rozsudku zákonné ustanovenie, podľa ktorého bolo rozhodnutie správneho orgánu zrušené (§ 250j ods. 4 prvá veta O.s.p.), nakoľko dôvodom podania tejto informácie súdom je v zmysle § 250j ods. 4 veta druhá O.s.p. poskytnúť podklady pre posúdenie prípustnosti možného odvolania proti rozsudku súdu. Nakoľko proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu vydaným v správnom súdnictve sú generálne (§ 246c ods. 1 v spojení s § 250ja ods. 6 O.s.p.) neprípustné opravné prostriedky a podmienky pre špeciálnu prípustnosť (§ 250ja ods. 5 O.s.p.) v prejednávanej veci neboli splnené, potom nie je možné ustanovenie § 250j ods. 4 O.s.p. na výroky rozhodnutí Najvyššieho súdu aplikovať.

Bude preto úlohou žalovanej, aby sa v ďalšom konaní riadila právnym názorom súdu vysloveným v tomto rozsudku až do okamihu, keď postupom podľa § 22 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch Najvyšší súd nevysloví iný právny záver.

42. O trovách odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p., podľa ktorého iba úspešná žalobkyňa má právo na náhradu trov tohto konania, čo sa v tomto súdnom prieskume udialo. Podmienkou pre priznanie náhrady trov právneho zastúpenia je ich doloženie do spisu počas konania alebo dovyčíslenie v 3 - dňovej lehote po

vyhlásení rozsudku. V prípade iných trov konania úspešného žalobcu/odporcu mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia. Nakoľko žalobkyňa nemala právneho zástupcu, odvolací súd rozhodoval iba o náhrade iných trov konania. V prípade iných trov konania úspešného odporcu sa mu prizná náhrada trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozsudku. Nakoľko však žalobkyňa výslovne uviedla, že náhradu trov konania nepožaduje, preto Najvyšší súd jej náhradu trov konania nepriznal.

43. Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 3 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava povinností vyplývajúcich zo sociálneho poistenia je spojená s verejnoprávnymi vzťahmi), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).